

Göteborg

Flyttskatterna – Låser in seniorer och stänger ute yngre

Detta är en bilaga till Skattebetalarnas Förening och SPF Seniorernas rapport *Flyttskatterna – Låser in seniorer och stänger ute yngre* där vi redovisar en del av rapportens statistik och resultat på kommunnivå.

Befolknings- och boendestatistik för Göteborg

Drygt 15 procent av Göteborgs befolkning är 65 år eller äldre

I Göteborg är 86 620 av kommunens 564 039 invånare 65 år eller äldre¹. Det motsvarar 15,4 procent av befolkningen och ligger under riksnittets 19,8 procent.

6 av 10 seniorer bor i ägt boende

59 procent av kommunens äldre (51 000) bor i ägt boende, varav 48 procent bor i villa och 52 procent i bostadsrätt². Jämfört med riket har Göteborg en lägre andel äldre som bor i ägt boende och bland dessa en högre andel boende i bostadsrätt. I riket bor 71 procent av de äldre i ägt boende, och bland dem 69 procent i villa och 31 procent i bostadsrätt.

Så bor kommunens äldre

24 406 av seniorerna bor i villa, 28 procent av kommunens samtliga äldre.

26 594 bor i bostadsrätt, 31 procent av kommunens samtliga äldre.

Vidare bor 35 procent i hyresrätt och 6 procent i specialbostad, övrigt boende samt *uppgift saknas*.

Kommunens totala bostadsbestånd enligt SCB³:

49 322 småhus (äganderätt)

79 410 bostadsrätter

133 490 hyresrätter

17 117 specialbostäder och uppgift saknas = **279 339 bostäder i Göteborg**

Antal småhus och bostadsrätter som ägs av ett seniorhushåll

Vi uppskattar antalet småhus som ägs av den äldre åldersgruppen i kommunen genom att använda en något lägre andel äldre småhusägare än för riket (se metodavsnittet).

Uppskattningsvis ägs cirka **13 600 småhus** i kommunen av ett seniorhushåll.

För att uppskatta antalet bostadsrätter som ägs av äldre utgår vi från samma estimat som i rapporten, där 58 procent av bostadsrättsägarna uppger att de är sambos. Det innebär att 7 712 bostadsrätter ägs av sammanboende, och 11 170 bostadsrätter av ensamstående seniorer. Totalt beräknas kommunens seniorhushåll äga cirka **18 900 bostadsrätter**.

¹ SCB, Befolkningsstatistik efter ålder 2017.

² SCB, Hushållens boende, Antal personer efter boendeform och ålder 2017.

³ SCB, Bostadsbestånd 2017.

De kraftiga prisökningarna på ägda bostäder i kombination med flyttskatterna – särskilt reavinstbeskattningen – gör att kostnaden för att flytta är hög. Det är dyrt att sälja och att köpa en ny bostad. Bara sedan 1996 har bostadsrätternas genomsnittliga kvadratmeterpris ökat med 1 348 procent i Göteborg och småhuspriserna med 467 procent.

Flyttkostnaden i Göteborg för ett äldre villahushåll som bott i 30 år (1987). Genomsnittligt försäljningspris 2017 (SCB permanentboende) = 5 890 000 kr:

Skattekostnad: 1 112 200 kr

Total flyttkostnad: 1 230 000 kr (inkl. mäklararvode). Motsvarar 21 % av försäljningspriset

Flyttkostnaden i Göteborg för ett äldre bostadsrätts-hushåll som bott i 30 år. Genomsnittligt kvadratmeterpris 2017 (Mäklarstatistik) och 100 kvm = 4 884 700 kr:

Skattekostnad: 998 800 kr

Total flyttkostnad: 1 096 500 kr (inkl. mäklararvode). Motsvarar 22 % av försäljningspriset

Flyttskatterna – ett hinder för flytt för 18 200 seniorhushåll i Göteborg

Här visar vi svaren för några av medlemsundersökningens frågor och applicerar dem på Göteborgs äldre bostadsägare (sid 20-25 i rapporten).

I kommunen ägs uppskattningsvis 32 500 småhus och bostadsrätter av seniorer.

- Cirka 6 av 10 äldre villahushåll och cirka 1 av 10 bostadsrätts-hushåll har bott 30 år eller längre i sin bostad. I Göteborg motsvarar det 9 900 seniorhushåll, 8 200 i villa och 1 700 i bostadsrätt.
- Drygt 6 av 10 av de äldre i villa och knappt 3 av 10 i bostadsrätt bor större än de behöver. I Göteborg motsvarar det cirka 13 700 seniorhushåll, 8 700 i villa och 5 000 i bostadsrätt.
- Drygt vartannat äldre villahushåll och tre av fyra i bostadsrätt klarar inte en höjd boendekostnad som överstiger 2000 kr/mån (+ en betydande andel = vet ej 16% i villa och 9 % i BR). Det motsvarar 21 100 seniorhushåll, varav 6 900 i villa och 14 200 i bostadsrätt.
- 62 procent av de äldre villahushållen och 52 procent i bostadsrätt ser flyttskatterna som ett hinder för flytt. I Göteborg motsvarar det 18 200 seniorhushåll, 8 400 i villa och 9 800 i bostadsrätt.
- 59 procent av seniorerna ser tillgången på önskad bostadstyp som ett problem för flytt. I Göteborg motsvarar det 19 200 seniorhushåll.
- 22 procent av de äldre i villa och 19 procent i bostadsrätt har helt eller delvis avstått från att flytta de senaste fem åren på grund av flyttskatterna. Det motsvarar 6 600 uteblivna flyttar i Göteborg, eller cirka 1300 per år. (Uteblivna villaflyttar = 3 000 stycken, eller 600 per år och 3 600 uteblivna bostadsrättsflyttar, eller 700 per år).
- ...varav knappt 12 procent av de äldre villahushållen och drygt 10 procent i bostadsrätt har avstått helt. Det motsvarar 3 550 helt uteblivna flyttar de senaste fem åren, eller cirka 700 per år. (Helt uteblivna villaflyttar = 1 600, eller 320 per år och 1 950 helt uteblivna bostadsrättsflyttar, 390 per år).

Småhusägarna blir allt äldre

Att allt fler äldre väljer att bo kvar allt längre i sina lite för stora bostäder bekräftas av hur åldersfördelningen bland landets småhusägare utvecklats de senaste tjugo åren. Sedan 1998 har andelen äldre småhusägare i landet ökat kraftigt, från 23,1 procent till 31,5 procent 2017, där endast en mindre del av ökningen beror på demografiska förändringar. Ökningen är lika stor för Stockholms län, 18,4 procent till 26,7 procent, och bör således även gälla för kommunens småhusägare. Det påvisar att skatterna i samband med flytt kan ha en betydande inverkan för att allt fler seniorer bor kvar längre i sina villor.

Metod

Bilagan är ett komplement till rapporten och syftar till att ge en bild av hur seniorerna i Göteborg påverkas av de så kallade flyttskatterna. Dels redovisar vi statistik från SCB över antal invånare i kommunen som är 65 år eller äldre, hur de bor och kommunens totala bostadsbestånd.

I rapporten presenteras en undersökning till våra medlemmar som är 65 år eller äldre som belyser deras boendesituation och syn på flyttskatterna. Den har besvarats av 4 340 seniorer, varav 3 720 äger sin bostad. Utifrån småhus- och bostadsrättsägarnas svar uppskattar vi för några frågor hur många seniorhushåll det motsvarar i Göteborg.

Då resultatet inte kan redovisas på läns- eller kommunnivå har vi utifrån ett par relevanta och försiktiga antaganden uppskattat hur många äldre hushåll i kommunen som bor i villa och bostadsrätt. Likaså har vi inte statistik över hur många småhus som ägs av den äldre åldersgruppen på kommunnivå. I riket uppgår andelen äldre småhusägare 2017 till 31,5 procent och till 26,7 procent i Stockholms län, enligt statistik som vi låtit SCB ta fram. Vi använder en andel däremellan för Göteborg, 27,5 procent, då antalet äldre i kommunen som bor i villa i relation till antalet småhus, som då uppskattas vara ägt av ett äldre hushåll, överensstämmer väl med rikets cirka 1,8 senior per villa. Det är dessutom mer sannolikt att en storstadskommun som Göteborg ligger närmare Stockholms läns andel än snittet för riket. Statistik saknas även över antalet bostadsrätter som ägs av äldre. Vi utgår från samma estimat som i rapporten, där 58 procent av bostadsrättsägarna uppger att de är sambos. Denna andel ställs i relation till antalet äldre i kommunen som bor i bostadsrätt enligt SCB:s statistik, för att beräkna antalet bostadsrätter som ägs av äldre.

Svaren i vår undersökning kan grovt delas in efter kommunstorlek. Bland dem som bor i en storstad upplever en högre andel tillgången på önskad bostadstyp som ett problem, fler ser flyttskatterna som ett hinder, och fler har helt eller delvis avstått från att flytta de senaste fem åren på grund av flyttskatterna. Men då det finns vissa skillnader beroende på om man bor i villa eller bostadsrätt som är viktiga att fånga upp applicerar vi dessa gruppers genomsnittliga svar för hela riket på kommunen. Det medför att beräkningarna kan betraktas som konservativa.